Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 586/2025
09.10.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић, Татјане Ђурица, Јасминке Обућина и Иване Рађеновић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „Дунав“ доо Врање, чији је пуномоћник Мирослав Манасијевић, адвокат из ..., против туженог Република Србија, Министарство здравља РС, кога заступа Државно правобранилшатво, Одељење у Лесковцу, ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр.4474/24 од 14.05.2025. године, у седници одржаној 09.10.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

1. **ДОЗВОЉАВА СЕ** одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр.4474/24 од 14.05.2025. године, као изузетно дозвољеној.

2. ПРЕИНАЧАВАЈУ СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж бр.4474/24 од 14.05.2025. године и пресуда Привредног суда у Лесковцу П бр.651/2023 од 11.06.2024. године у ставу 1. изреке и **ПРЕСУЂУЈЕ** тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија, Министарство здравља РС да плати тужиоцу „Дунав“ доо из Врања, потраживање које тужилац има према Здравственом центру Врање по решењу Привредног суда у Лесковцу Ии бр.9/2022 од 03.03.2022. године и то: 40.000,00 на име главног дуга, 38.400,00 динара са законском каматом од 30.10.2016. године до исплате, 5.208,00 динара са законском затезном каматом од 30.10.2016. године до исплате, 41.384,00 динара на име трошкова парничног поступка са законском затезном каматом од 04.03.2020. године до исплате, 11.172,00 динара на име трошкова извршног поступка одређених решењем Привредног суда у Лесковцу Ии 9/22 од 03.03.2022. године, са законском затезном каматом од 07.12.2023. године до исплате и 6.425,51 динар на име трошкова извршног поступка насталих пред јавним извршитељем Мирјаном Римчић у предмету Ии 359/22 по основу уплаћеног предујма са законском затезном каматом од 07.12.2023. године до исплате, солидарно са Здравственим центром Врање из Врања.

3. Свака странка сноси своје трошкове поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Привредног суда у Лесковцу П 651/23 од 11.06.2024. године, тужени је обавезан да тужиоцу плати потраживање које тужилац има према ЗЦ „Врање“ по

решењу о извршењу Привредног суда у Лесковцу Ии бр.9/22 од 03.03.2022. године које је опредељено у ставу 1. изреке. Ставом 2. изреке, обавезан је да му плати 126.062,00 динара на име трошкова поступка са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж бр.4474/24 од 14.05.2025. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Привредног суда у Лесковцу означеног броја, а одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Благовременом ревизијом тужена побија правноснажну другостепену пресуду због погрешне примене материјалног права са позивом на члан 404. ЗПП. Истиче да је потребно да се од стране Врховног суда размотре правна питања у вези тужбених захтева усмерених против РС као оснивача здравствене установе за потраживање које није намирено у извршном поступку који поверилац води према здравственој установи. Предлаже да се ревизија усвоји, нижестепене пресуде преиначе и одбије тужбени захтев, а туженом накнаде трошкови поступка које опредељује.

Према члану 404. ЗПП, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права.

Врховни суд налази да постоје услови за одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној, јер постоји потреба за разматрањем правних питања у вези одговорности Републике Србије као оснивача здравствених установа за потраживања према установама за која повериоци нису намирени у извршном поступку који се води против здравствене установе, као извршног дужника, све у циљу уједначавања судске праксе. Зато је на основу члана 404. став 2. ЗПП, одлучено као у изреци под 1.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је установио да је ревизија основана.

У поступку доношења пресуде није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је против ЗЦ „Врање“ због неизмирења дуга по рачунима за испоручену робу пред Привредним судом у Лесковцу, водио парнични поступак који је окончан пресудом П бр.163/19 од 22.10.2019. године. Након правноснажности пресуде, тужилац је против ЗЦ „Врање“ поднео предлог за извршење о коме је исти суд донео решење о извршењу Ии 9/22 од 03.03.2022. године. Извршење је поверено на спровођење јавном извршитељу Мирјани Римчић из ... . Јавни извршитељ је донео закључак о извршењу Ии 359/22 којим је одређено спровођење извршења ради наплате означених новчаних потраживања на име главног дуга, камате, парничних трошкова и трошкова извршења. Потраживање у извршном поступку до дана утужења није плаћено, јер су рачуни извршног дужника у блокади. Према извештају о извршењу буџета за период од 2016. до 2023. године, према структури прихода и примања, вештачењем је утврђено да се Здравствени центар у Врању у

највећем обиму, односно преко 90% финансира из уступљених јавних прихода, односно из средстава добијених од стране РФЗО, Филијале у Врању.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови усвајају тужбени захтев са образложењем да одговорност туженог произлази из члана 14. став 1. Закона о стечају, имајући у виду да се над извршним дужником ЗЦ „Врање“ не може спровести стечајни поступак иако постоји трајна неспособност плаћања, због чега тужени као оснивач солидарно одговара за обавезе овог лица. Оцењују да је неоснован приговор застарелости потраживања јер је извршење одређено решењем о извршењу Привредног суда у Лесковцу Ии 9/22 од 03.03.2022. године, те од дана доношења решења до утужења 07.12.2023. године није протекао десетогодишњи рок застарелости из члана 379. ЗОО.

Правилно нижестепени судови закључују да потраживање тужиоца није застарело, мада се у конкретном случају не може применити рок из члана 379. ЗОО јер потраживање утврђено правноснажном судском одлуком или одлуком другог надлежног органа или поравнањем застарева у року од 10 година из овог члана само према дужнику из исправе. Тужилац има правноснажну пресуду у односу на Здравствени центар као дужника из исправе и извршног дужника по решењу о извршењу, а не у односу на овде туженог. Одговорност туженог као оснивача успоставља се накнадно, наступањем неспособности плаћања дужника из исправе према коме се стечај не може водити, и то као солидарног дужника. За његову обавезу посебан рок застарелости није прописан, па се примењује општи рок из члана 371. ЗОО који такође износи 10 година и није протекао да дана подношења тужбе.

Правилно су нижестепени судови закључили и да постоји одговорност туженог за обавезе Здрвастеног центра Врање који се у претежном делу, у посматраном седмогодишњем периоду, претежно финансирао из уступљених јавних прихода, те да се према њему не може водити стечај. Због тога се на основу члана 14. став 1. и став 3. Закона о стечају успоставља солидарна одговорност туженог као оснивача.

Међутим, према члану 414. ЗОО, када постоји више лица на страни дужника, а обавеза је солидарна, онда сваки дужник солидарне обавезе одговара повериоцу за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење од кога хоће све док не буде потпуно испуњено, али када један дужник испуни обавезу она престаје и сви се дужници ослобађају. С обзиром на природу солидарне обавезе и последице испуњења од стране једног од солидарних дужника престанком обавезе и осталих солидарних дужника, нужно је изреком изрећи солидарност обавезе, и у ситацији у којој се поступак не води против више или свих солидарних дужника, већ се води у одвојеним поступцима, као што је овде случај. Изрицањем солидарности обавезе са одређеним лицем као другим солидарним дужником се обезбеђује примена правних последица прописаних материјалним правом.

Здравствени центар Врање је правноснажном пресудом обавезан на исплату потраживања према тужиоцу као повериоцу. Солидарна обавеза туженог је успостављена на основу члана 14. Закона о стечају, на основу чињенице да постоје услови за покретање стечајног поступка, али да је дужник лице према коме се стечајни поступак не може водити због чега се и успоставља солидарна одговорност оснивача. Имајући у виду да се према Здравственом центру водио парнични поступак који је правноснажно окончан, да је у току извршни поступак, изрицањем солидарности

обавезе овде туженог са здравственом утановом за чије обавезе одговара, обезбеђује се да исто потраживање не буде наплаћено два пута, већ да се у случају исплате од стране било ког од солидарних дужника, и други солидарни дужник ослободи обавезе. Стога су на основу члана 416. ЗОО, преиначене нижестепене пресуде и одлучено је као у ставу два изреке.

Имајући у виду да је тужени у незнатном делу успео у поступку, на основу члана 153. ЗПП је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Председник већа - судија
Татјана Миљуш, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић